

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola
7150 Bonyhád, Kossuth Lajos utca 4.

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Országos döntő

2018. március 23-24.

4. osztály

---

tanuló neve

---

tanuló iskolája

---

felkészítő tanár neve

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyné Bacskai Eszter tanár

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit tanár

Lektorálta:

Gyórfy Lilla tanár

A verseny fővédnöke:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

SZÖVEGÉRTÉS

Olvasd el figyelmesen a szövegeket, és válaszolj pontosan a feltett kérdésekre!

Tahi Cézárja és Rubiconja

Barátai, közeli ismerősei Caesarnak hívták. Ismerve művelt, vezetésre teremt alkatát és kiváló szellemi képességeit hozzá illőnek találtam, így magától értetődőnek vettem ezt a nevet. Az itt következő történet viszont másféleképpen magyarázza meg a név eredetét. Nemrégiben a debreceni Révész Zsófia mondta el nekem.

Az 1930-as években a nyári táborozások idején a Pest megyei Tahi településen egy középiskolásokból, egyetemistákból, frissen végzett diplomásokból álló kör szívesen találkozott egymással. Lotz János is rendszeres résztvevője volt ezeknek a nyári alkalmaknak. A tábor közelében patak folyt, amelyet valamelyik játékos kedvű táborlakó, ma már kideríthetetlen, hogy ki, Rubiconnak nevezett el. A Római Birodalom északi határfolyójáról* csak évtizedekkel később tudtuk meg, hogy éppen olyan bokáig érő patakocska volt. A táborlakók jóvoltából a patak tehát határfolyóvá lépett elő. A patak ugyanis a tábor két felét választotta el egymástól: a fiúkat a lányoktól. Az „ideális célokért”, azaz az igazi értékekért – a lányok, sportrekordok, tudományos igazságok és a hírnév – lelkesedő Lotz János elsőként lépett át – a legenda szerint Tahi Rubiconján. Innen tehát a Caesar név.

(Készült a http://www.tintakiado.hu/book_detail.php?id=577 honlap felhasználásával.)

*Az ókori Rubicon nevezetessége, hogy a római törvény egy időben megtiltotta minden hadvezérnek, hogy seregével együtt átlépje a folyót. Amikor Julius Caesar [ejtsd: juliusz cézár] Krisztus előtt 49-ben csapataival együtt átlépte a Rubicont, megszegte a törvényt, ami elkerülhetetlen katonai összetűzést jelentett a számára (amúgy győzött). Állítólag ekkor ejtette ki a híres szavakat: *alea iacta est* („a kocka el van vetve”).

Feladatok

1. Döntsd el, hogy kire vonatkoznak az állítások! Tegyel + jelet a megfelelő sorba! 5/

Állítás	Caesar	Lotz János	Mindkettő	Egyik sem
Révész Zsófia mesélt róla a szerzőnek.				
Kiváló szellemi képességekkel bírt.				
Nem tartotta be a törvényt.				
Felesleges kockázatot vállalt.				
Átlépte a Rubicont.				

2. Igaz vagy hamis az állítás a szöveg alapján? 4/

- a) Julius Caesar ókori római hadvezér volt. ....
- b) A Rubicon nevű patak Tahi határában folyik, de nem ez az igazi neve. ....
- c) A Rubicon folyó medre nem mély. ....
- d) Lotz János meglátogatta a lányokat a táborban. ....

- 3. Felsorolunk kifejezéseket. Válogasd szét ezeket aszerint, hogy melyik fogalom köré csoportosulnak a szövegben! Mindegyikhez 2-2 tulajdonság tartozik a felsoroltak közül. Írj mindegyik fogalomhoz még egy jellemzőt a szövegből!**

9/

középiskolába járnak - tudományos kutatás - csak néhány éve szerzett diplomát -
sekély vizű - ókori római - csúcseredmények

Fogalmak	1. A társaság, kör tagjai	2. Az igazi érték	3. Folyó
Két tulajdonság			
Még egy jellemző			

- 4. Melyik esemény volt a legkorábban? A megfelelőt húzd alá!**

2/

- a) A szerző megismeri a Tahiban történt eseményeket.

A szöveg írója megismeri Julius Caesar történetét.

A szöveg szerzője megtudja, hogy Lotzot a társai Caesarnak hívták.

- b) Tahiban Rubiconnak nevezik el a patakot.

A Rubicon folyó valódi nagysága lelepleződik.

Tahiban tábort ütnek az első táborlakók.

Összesen 20 pont.

Elért pontszám: .....

Helyesírási feladatok

1. Egészítsd ki a szavakat a táblázatban megadott magánhangzók rövid vagy hosszú alakjával! 15/

I/í	szégye__ni	á__szaká__	má__ik
n/nn	be__sőséges	fe__sík	fö__tart
t/tt	ére__len	képze__len	par__alan
I/í	futba__ozik	pu__óver	csa__án
j/jj	jö__ön	vi__og	szó__ön

2. Írj ellenpéldákat!

8/

hamu, kapu, saru, gyalu DE: _____, _____

kocsi, bácsi, ti, nézi DE: _____, _____

bivaly, guzsaly, tavaly, karvaly DE: _____, _____

gereblye, ereklye, csigolya, pólya DE: _____, _____

3. Egészítsd ki a következő szavakat hosszú vagy rövid gy-vel!

5/

e__etlen, e__ütt, e__é (válik), e__esület, e__enetlen (talaj)

4. Az alábbi kifejezések között 14 hibátlan helyesírást találsz. Karikázd be a helyes szóalako(ka)t! 16/

mindjárt / mindgyárt

himbálózik / himbálózik

Fogózzkodj! / Edzd magad!

fel-adat / fe-la-dat

le-ges-le-gel-ső / leg-es-leg-el-ső

Széchenyi István / Széchényi István

fáradtság / fáradság

híradó / hirdetés

Baranya megye / Baranya-megye / Baranya Megye

május 1-én / május 1-jén / május 1.-én

8.-kal / 8-kal / 8.-al

efféle / effajta / effelé

5. Egészítsd ki az alábbi mondatokat a zárójelbe tett igék felszólító módú, a mondatba illő alakjával!**10/**

Isten, _____ meg a magyart! (áld)

Peti, _____ el az olvasást! (kezd)

Peti, _____ el olvasni! (kezd)

Kérlek benneteket, _____ velünk! (játszik)

Juli, _____ a bunkerba! (lopószik)

_____ el, anyu, nem én voltam! (hisz)

Kérjük meg a vadászt, hogy ne _____ le a nyuszt! (lő)

_____ németesebben a szavakat, Rozi! (ejt)

Asszonyom, kérem, _____ abba a kiabálást! (hagy)

Azt kérte tőlünk, hogy _____ el a születési napot! (halaszt)

6. Karikázd be a következő mondatok teljesen hibátlanul írt változatának betűjelét!**6/**

- a) Minél jobban erőlteted, annál jobban irtózom tőle.
- b) Minél jobban erőlteted, annál jobban irtózom tőlle.
- c) Minnél jobban erőlteted, annál jobban irtózom tőle.

- a) Az osztályban csak tízen rajonganak a cukrozott üdítőkért.
- b) Az osztályban csak tízen rajonganak a cukrozott üdítőkért.
- c) Az osztályban csak tízen rajonganak a cukrozott üdítőkért.

- a) Az egyenlőtlen küzdelemben az esélytelen félnek el kellett gondolkodnia a feladáson.
- b) Az egyenlőtlen küzdelemben az esélytelen félnek el kellett gondolkodnia a feladáson.
- c) Az egyenlőtlen küzdelemben az esélytelen félnek el kellett gondolkodnia a feladáson.

- a) Sok biztatást és dicséretet kaptam az amúgy közömbös osztálytársaimtól a meccs megnyerése után.
- b) Sok biztatást és dicséretet kaptam az amúgy közömbös osztálytársaimtól a meccs megnyerése után.
- c) Sok biztatást és dicséretet kaptam az amúgy közömbös osztálytársaimtól a meccs megnyerése után.

- a) Az utolsónak muszáj mindig eggyel több kört futnia.
- b) Az utolsónak muszály mindig eggyel több kört futnia.
- c) Az utolsónak muszáj mindig eggyel több kört futnia.

- a) Csak az vigasztal, hogy a köztünk lévő különbség ellenére meg tudsz bocsátani.
- b) Csak az vigasztal, hogy a köztünk lévő különbség ellenére megtudsz bocsátani.
- c) Csak az vigasztal, hogy a köztünk lévő különbség ellenére meg tudsz bocsátani.

Összesen: 60 pont**Elért pontszám: _____**